

Sygn. akt: III AUa 1832/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak

Sędziowie: SSA Maria Padarewska - Hajn (spr.)

del. SSO Dorota Rzeźniowiecka

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2013 r. w Łodzi

sprawy **Z. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o wysokość emerytury,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 23 października 2012 r., sygn. akt: VIII U 2001/11;

1. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzające go decyzje organu rentowego i ustala, że do wysokości podstawy wymiaru składek do wyliczenia emerytury należnej Z. M. należy przyjąć:

- **za 1973 rok – wynagrodzenie w wysokości 59.661,19 (pięćdziesiąt dziewięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt jeden 19/100) złotych;**
- **za 1972 rok – wynagrodzenie w wysokości 32.000,00 (trzydzieści dwa tysiące) złotych;**
- **za 1975 rok – wynagrodzenie w wysokości 3.400,00 (trzy tysiące czterysta) złotych;**
- **za 1976 rok – wynagrodzenie w wysokości 3.400,00 (trzy tysiące czterysta) złotych;**
- **za 1982 rok – wynagrodzenie w wysokości 104.839,00 (sto cztery tysiące osiemset trzydzieści dziewięć) złotych;**
- **za 1985 rok – wynagrodzenie w wysokości 70.326,00 (siedemdziesiąt tysięcy trzysta dwadzieścia sześć) złotych;**
- **za 1998 rok – wynagrodzenie w wysokości 8.123,00 złotych;**

przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wynosi 87 %;

2. oddala apelację w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 września 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 153/09 poz. 1227) przyznał Z. M., od (...) roku czyli od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego, prawo do emerytury. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Za okres od 15 września 1975 roku do 20 czerwca 1976 roku do podstawy wymiaru świadczenia przyjęto najniższe wynagrodzenie w j.g.u. ponieważ w legitymacji ubezpieczeniowej podano kwotę, ale nie podano, którego roku dotyczy. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 81,58%, przyjęto kwotę bazową 2.822,66 zł. Podstawa wymiaru wynosi 2.302,73 złote. Do ustalenia wysokości ZUS uwzględnił 27 lat, 3 miesiące okresów składkowych czyli 327 miesięcy oraz 8 lat i 1 miesiąc okresów nieskładkowych czyli 97 miesięcy. Emeryturę wyliczono w następujący sposób: $24\% \times 2.822,66 \text{ złotych} = 674,44 \text{ złotych}$ i $(327 \times 1,3\%) : 12 \times 2.302,73 = 815,86 \text{ złotych}$ oraz $(97 \times 0,7\%) : 12 \times 2.302,73 = 130,33$. Łącznie 1.623,63 złote brutto.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca wniósł o zmianę decyzji i przyjęcie wskaźnika podstawy wymiaru w wysokości 91,48%. Skarżący podniósł iż organ rentowy błędnie i bez wyjaśnienia odmówił przyjęcia do podstawy wymiaru emerytury części wynagrodzeń ujętych w legitymacji ubezpieczeniowej z okresu zatrudnienia (...) Huty (...) w L. i z Zakładu (...) w Ł.. Wnioskodawca wniósł o przyjęcie wynagrodzeń z lat 1972 i 1973 w oparciu o zapisy w legitymacji ubezpieczeniowej oraz w świadectwie pracy. W uzasadnieniu odwołania podniósł, iż niewłaściwie zostały przyjęte wynagrodzenia za lata 1972- 1976.

W piśmie procesowym z dnia 10 marca 2012 roku wnioskodawca wniósł o przyjęcie, iż w okresie zatrudnienia w (...) w 1972 roku otrzymywał wynagrodzenie miesięczne w kwotach po 5.094 zł, na które to wynagrodzenie składało się: wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 2.800,- zł, dodatek funkcyjny w kwocie 400,- zł, 20% premia w kwocie 640,- zł, dodatek za godziny nadliczbowe w niedziele 580,- zł, za godziny nadliczbowe w soboty 145,- zł, dodatek za pracę w godzinach nocnych w kwocie 279,- zł, deputat węglowy 100,- zł, premię za oszczędność węgla 100-200 zł (średnio 250,- zł) .

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 23 października 2012 r oddalił odwołanie i ustalił następujący stan faktyczny: Z. M., urodzony (...), w dniu 13 września 2011 roku złożył wniosek o prawo do emerytury.

W okresie od 20 października 1971 roku do 31 stycznia 1974 roku wnioskodawca zatrudniony był w Hucie (...) w Ł.. Początkowo wnioskodawca zatrudniony został na stanowisku stażysty, a od 1 II 1972 roku powierzono mu obowiązki zastępcy kierownika zmianowego. Od 1 listopada 1973 roku wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 2.800,- zł oraz dodatek funkcyjny 400,- zł. W angażu podano, iż warunki premiowania określone są w regulaminie premiowania.

Praca odbywała się w systemie 4 - brygadowym. Były 4 zmiany nocne, 2 dni wolne i 4 zmiany dzienne itd. Była płacona premia regulaminowa w wysokości około 20%, doliczano dodatki za pracę na II i III zmianie i za pracę w święta. Dodatki stanowiły od 50% do 70% pensji.

Wnioskodawcy potrącono 15% premii należnej za I kwartał 1974 roku. W 1973 roku wnioskodawca otrzymał łącznie wynagrodzenie w kwocie 59.661,10 zł co wynika z zapisu w legitymacji ubezpieczeniowej.

Za okres zatrudnienia wnioskodawca otrzymał dokument Rp-7. Wysokość wynagrodzeń określona została w oparciu o angaż.

W okresie od 1 II 1974 roku do 30 IV 1975 roku ubezpieczony zatrudniony był Fabryce (...) w Ł.. W świadectwie pracy wpisane zostało jego wynagrodzenie na ostatnio zajmowanym stanowisku w kwocie 3.400,- zł oraz premia

regulaminowa do 10% . Wnioskodawcy nie wydano za ten okres zaświadczenia Rp-7 bowiem nie zachowały się karty wynagrodzeń.

W 1974 roku wynagrodzenie wnioskodawcy wyniosło 40.677,- zł (zapis w legitymacji - akta rentowe). Od 15 IX 1975 roku do 20 VI 1976 roku ubezpieczony zatrudniony był Zakładzie (...) w Ł.. W wydanym za ten okres świadectwie pracy wpisane zostało wynagrodzenie w kwocie 3.400,- zł miesięcznie plus premia regulaminowa. Wynagrodzenie w kwocie 3.400,- zł wnioskodawca otrzymywał przez cały okres zatrudnienia.

Dodatkowo wypłacana była premia w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego. Premia płacona była kwartalnie i liczone ją od sumy wynagrodzeń z całego kwartału. Jej wypłata zależała od wykonania planu, który w tym czasie zawsze był wykonywany.

Zasady wynagradzania określone były w Układzie Zbiorowym Pracy z 1974 roku .

Dokumentacja płacowa została zniszczona i wnioskodawca nie otrzymał za ten okres druku Rp-7. Za okresy zatrudnienia w Ministerstwie Gospodarki od 21 VI 1976 roku do 28 II 1990 roku wnioskodawca przedstawił dokumenty Rp-7.

Od 1 X 1990 roku do 30 VI 2011 roku wnioskodawca z przerwami prowadził działalność gospodarczą .

W dniu 26 września 2011 roku wnioskodawca złożył pismo do organu rentowego, w którym wnosił o uwzględnienie przy wyliczeniu emerytury wynagrodzeń z 1973 roku wpisanych do legitymacji ubezpieczeniowej, w kwocie 59.661,10 zł, za rok 1972 analogicznych zarobków jak za 1973 rok, ponieważ pracował w Hucie (...) na tym samym stanowisku. W przypadku roku 1974 - zarobki w kwocie 40.677,- zł z legitymacji ubezpieczeniowej oraz kwotę 3.200,- zł z Huty (...) zgodnie z zaświadczeniem. Za 1975 rok zarobki z (...) w Ł. ujęte w legitymacji w kwocie 15.141,- zł, plus zarobki z (...) w Ł. w średniej miesięcznej kwocie 4.152,- zł. Za rok 1976 średnie miesięczne zarobki z (...) w kwocie 4.152,- zł plus zarobki z (...) w Ł. w oparciu o zaświadczenie z archiwum w kwocie 29.975,- zł (pismo k.79 akt ZUS).

Decyzją z dnia 8 listopada 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. , przeliczył Z. M. , od 24 września 2011 roku czyli od dnia przyznania prawa do emerytury, emeryturę przy przyjęciu wynagrodzenia za 1973 rok wynagrodzenia w kwocie 59.661,10 zł, na podstawie wpisu do legitymacji ubezpieczeniowej. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 85,36%, przyjęto kwotę bazową 2.822,66 zł. Podstawa wymiaru wyniosła 2.409,42 złote. Do ustalenia wysokości ZUS uwzględnił 27 lat, 2 miesiące okresów składkowych czyli 326 miesięcy oraz 8 lat i 2 miesiące okresów nieskładkowych czyli 98 miesięcy. Emeryturę wyliczono w następujący sposób: $24\% \times 2.822,66 \text{ złotych} = 677,44 \text{ złotych}$ i $(326 \times 1,3\%) : 12 \times 2.409,42 = 851,01 \text{ złotych}$ oraz $(98 \times 0,7\%) : 12 \times 2.409,42 = 137,82$. Łącznie 1.666,27 złote brutto (decyzja k. 86 akt ZUS).

Przy przyjęciu, iż wnioskodawca otrzymywał za okres od 15 IX 1975 roku do 20 VI 1976 roku wynagrodzenie miesięczne w kwocie 3.400,- zł oraz od 1 II 1972 roku wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 2.800,- zł, a od 1 XI 1973 roku wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 2.800,- zł i dodatek funkcyjny w kwocie 400,- zł (za I 1972 roku przyjęto najniższe wynagrodzenie w j.g.u.) wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 82,98% i jest niższy od dotychczasowego.

Przyjęte do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 82,98% wynagrodzenia w poszczególnych spornych latach oraz indywidualne wskaźniki za te lata wyniosły:

w 1972 r. - podstawa wymiaru 30.800 zł; wskaźnik 102,30 %;

w 1973 r. - podstawa wymiaru 34.400 zł; wskaźnik 102,45 %;

w 1974 r. - podstawa wymiaru 43.877 zł; wskaźnik 114,80 %;

w 1975 r. - podstawa wymiaru 27.153 zł; wskaźnik 57,83 %;

w 1976 r. - podstawa wymiaru 49.242 zł; wskaźnik 95,86 %;

Przy przyjęciu, iż wnioskodawca otrzymywał za okres od 15 IX 1975 roku do 20 VI 1976 roku wynagrodzenie miesięczne w kwocie 3.400,- zł i 10% premię regulaminową oraz od 1 II 1972 roku wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 2.800,- zł, a od 1 XI 1973 roku wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 2.800,- zł i dodatek funkcyjny w kwocie 400,- zł (za I 1972 roku przyjęto najniższe wynagrodzenie w j.g.u.) wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 83,30% i jest niższy od dotychczasowego.

Przyjęte do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 83,30% wynagrodzenia w poszczególnych spornych latach oraz indywidualne wskaźniki za te lata wyniosły:

w 1972 r. - podstawa wymiaru 30.800 zł; wskaźnik 102,30 %;

w 1973 r. - podstawa wymiaru 34.400 zł; wskaźnik 102,45 %;

w 1974 r. - podstawa wymiaru 43.877 zł; wskaźnik 114,80 %;

w 1975 r. - podstawa wymiaru 28.355 zł; wskaźnik 60,39 %;

w 1976 r. - podstawa wymiaru 51.168 zł; wskaźnik 99,60 %;

Przy ustalaniu stanu faktycznego sąd odmówił wiary zeznaniom wnioskodawcy w zakresie otrzymywania przez niego w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) w Ł. premii regulaminowej w wysokości 20%. Zdaniem Sądu okoliczności tej nie potwierdziły pozostałe dowody zgromadzone w sprawie. Przede wszystkim wysokość premii nie wynika z żadnego dokumentu znajdującego się w aktach osobowych z tego okresu. Nie zachował się także układ zbiorowy pracy z tego okresu, do którego odwołuje się umowa o pracę. Sam wnioskodawca składając zeznania przyznał, że mogło zdarzyć się, iż wypłacono mu premię o kilka procent wyższą, co oznacza, że nie przysługiwała ona w stałej wysokości. Przesłuchany na tę okoliczność świadek J. G. (1) potwierdził natomiast wypłatę premii w wysokości do 10%.

Sąd odmówił wiary także zeznaniom świadka L. S. (1) i S. G. (1) w zakresie w jakim wskazali oni, iż podane przez nich zasady wynagradzania wnioskodawcy dotyczyły całego czasu jego pracy. Przeczą temu w sposób oczywisty angaże z akt osobowych. Składnik wynagrodzenia w postaci premii wynika dopiero z angażu z listopada 1973 roku, zaś dodatek funkcyjny przysługiwał wnioskodawcy w kwocie 400,- zł a nie jak podał świadek S. 600,- zł, czy G. 400-500 zł. Nadto początkowo, chociaż krótko, ubezpieczony pracował jako stażysta, a zatem zasady i wysokość jego wynagradzania były inne. W związku z tym, iż sporne jest w zasadzie wynagrodzenie wnioskodawcy z (...) jedynie za 1972 rok, bowiem wynagrodzenia za rok 1973 zostało ostatecznie przyjęte w oparciu o zapis w legitymacji ubezpieczeniowej, sąd nie mógł oprzeć się na zeznaniach świadków, gdyż z całą pewnością reguły ustalania wynagradzania wnioskodawcy zmieniały się w okresie pracy. Nadto, jak wynika z akt osobowych, premia mogła być co najmniej ograniczona w określonych sytuacjach i dotyczyło to także wnioskodawcy. Co prawda zachował się tylko jeden taki dokument w aktach osobowych i nie dotyczy on spornego okresu, ale z uwagi na niekompletność dokumentacji pracowniczej, nie można przyjąć ponad wszelką wątpliwość, iż wnioskodawca zawsze otrzymywał premię i była to premia 20%.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, iż roszczenie wnioskodawcy w świetle art. 15 i art. 53 ustawy emerytalnej oraz zebranych dowodów w sprawie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu ostatecznie sporne w sprawie były jedynie wynagrodzenie wnioskodawcy za 1972 rok w (...) Huta (...) w Ł. i za lata 1975 - 1976 w Zakładzie (...) w Ł.. W przypadku wynagrodzenia za 1973 rok w (...) Huta (...) w Ł. oraz za 1974 rok i 1975 w Fabryce (...) w Ł. organ rentowy przyjął wynagrodzenia wpisane w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy.

Sąd podniósł, iż ponieważ w toku postępowania organ rentowy zmienił decyzję z 30 IX 2011 roku i uwzględnił przy ustalaniu wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenie wnioskodawcy wpisane do legitymacji ubezpieczeniowej za 1973 rok. Uwzględnione było, co wynika z wyliczeń stanowiących załącznik do ustalenia

wysokości podstawy wymiaru świadczenia, także wynagrodzenie wpisane do legitymacji za 1974 rok i 1975 rok, sporne pozostały jedynie wynagrodzenia z lat: 1972 ((...)), 1975 i 1976 ((...)).Przeprowadzone jednak postępowanie dowodowe, zdaniem Sądu nie pozwoliło na zmianę zaskarżonej decyzji. Uwzględnienie żądań ubezpieczonego w zakresie sposobu ustalenia wysokości otrzymywanego wynagrodzenia w roku 1972 i w okresie od 1975 roku do 1976 roku, w związku z zatrudnieniem w (...) Huta (...) w L. i w Zakładach (...) w Ł., okazało się niemożliwe.

Sąd podkreślił w uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia , iż aby możliwe było ustalenie wysokości wynagrodzenia w oparciu o osobowe źródła dowodowe wysokość wynagrodzenia, w tym jego składników, musi zostać wykazana ponad wszelką wątpliwość. Zeznania te nie mogą także pozostawać w sprzeczności z dokumentami stanowiącymi dowody w sprawie. Tak precyzyjne ustalenie wynagrodzeń odwołującego w spornym okresie okazało się niemożliwe.

Sąd podał, iż nie mógł przyjąć za rok 1972 wynagrodzenia w wysokości analogicznej do wpisanej do legitymacji ubezpieczeniowej za 1973 rok, bowiem brak dowodów na to, iż wnioskodawca otrzymał takie właśnie wynagrodzenie. Sam nie pamiętał podczas składania wyjaśnień dokładnie, w jakiej wysokości wypłacane były poszczególne składniki wynagrodzenia. Podał że było to 3 - 3,4 tys. zł plus dodatek funkcyjny 400- 500 zł.

Wnioskodawca przypomniał sobie te składniki dopiero precyzując pismo procesowe. Nie są to określenia precyzyjne, zaś w druku Rp-7 za rok 1972 pracodawca ujął wszystkie składniki wynagrodzenia wynikające z angaży. Dodatkowo wnioskodawca twierdził, że pracował w systemie 4 - brygadowym i dodatkowo otrzymywał wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, dodatek za pracę w nocy i w święta a także premię w wysokości 20%. Ponieważ brak potwierdzenia nie tylko tych okoliczności, ale także ewentualnego sposobu obliczania tych dodatków jak również liczby przepracowanych w taki sposób godzin (nie zachowały się żadne grafiki) nie jest możliwe uwzględnienie wniosku odwołującego. Dodatkowo uniemożliwia to przyjęcie wynagrodzenia za 1972 jak za 1973 rok bowiem taki sposób obliczania wynagrodzenia wskazuje na możliwość dużych rozbieżności w wysokości wynagrodzenia - skoro zależała ona od tak wielu czynników, które mogły i z całą pewnością ulegały zmianie. Świadkowie przesłuchani w sprawie próbowali nawet uśrednić wysokość dodatków- bezskutecznie. Rozbieżności są zbyt duże by zeznania mogły stanowić podstawę ustalenia wysokości dodatkowych składników wynagrodzenia. Jeden świadek wskazał, iż było to 70% wynagrodzenia a drugi 50%. Co do niektórych składników podanych przez wnioskodawcę np. deputat węglowy świadkowie w ogóle go nie potwierdzili. Inaczej także określili liczbę ewentualnych przepracowanych niedziel. Wnioskodawca podał iż było ich 52, zaś świadek L. S. (1) wskazał na częstotliwość zmian 4 dni pracy i dwa wolnego, co wyklucza możliwość przepracowania 52 niedziel. Nadto zmiany, na których pracował wnioskodawca zmieniały się, a praca na każdej zmianie była inaczej wynagradzana (wedle świadka). Obliczenie, nawet hipotetyczne, wynagrodzenia wnioskodawcy wymagałoby przyjęcia zbyt wielu założeń, aby uzyskany rezultat odpowiadał standardowi wymaganemu przy ustalaniu wysokości wynagrodzeń dla potrzeb obliczenia wysokości świadczenia.

Ponadto Sąd podniósł , iż nie jest możliwe przyjęcie wyliczenia przedstawionego przez wnioskodawcę za rok 1972 w (...), choćby dlatego, iż z akt osobowych wynika, że wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 2.800, zł wnioskodawca otrzymywał dopiero od 1 lutego 1972 roku zaś dodatek funkcyjny 400,- zł dopiero od 1 listopada 1973 roku.

Sąd stwierdził, iż wbrew twierdzeniu wnioskodawcy dowodem na wysokość uzyskiwanego wynagrodzenia nie jest zapis w świadectwie pracy, który z założenia odnosi się do ostatnio otrzymywanego wynagrodzenia. Wynagrodzenie to mogło być obliczone w różny sposób w zależności od zasad wynagradzania. Stanowiło albo ostatnie stałe wynagrodzenie, albo była to średnia z 3 ostatnich miesięcy, bądź też, w przypadku istnienia dodatkowych składników wypłacanych nieregularnie, średnia z większej liczby miesięcy.

Zdaniem Sądu przyjęcie do wyliczenia wysokości podstawy wymiaru składników i kwot wynagrodzenia najkorzystniejszego, niewątpliwie otrzymywanego przez wnioskodawcę: od 1 II 1972 roku wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 2.800,- zł, a od 1 XI 1973 roku wynagrodzenie zasadniczego w kwocie 2.800,- zł i dodatku funkcyjnego w kwocie 400,- zł w (...) Huta (...) w L. i od 15 IX 1975 roku do 20 VI 1976 roku wynagrodzenia miesięcznego w kwocie 3.400,- zł i 10% premii regulaminowej, nie dało wskaźnika wysokości podstawy wymiaru korzystniejszego od przyjętego przez organ rentowy w decyzji z 8 XI 2011 roku.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją Z. M. wnosząc o jego zmianę i przyjęcie do obliczenia jego emerytury wynagrodzenia w całości lub w części z (...) za okres luty - grudzień 1972 roku oraz styczeń 1974 roku w kwocie 4971 zł miesięcznie i w (...) Ł. za okres 15.09.1975 - 20.06.1976 roku w wysokości miesięcznie 3 400 zł plus premia ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił pominięcie i nieuwzględnienie istotnych dokumentów z (...) Ł., w których jest określona wysokość wynagrodzenia, a mianowicie: jego umowy o pracę i świadectwa pracy oraz błędną ocenę innych przedstawionych dowodów i pominięcie dowodu z zeznań świadków.

W uzasadnieniu swego stanowiska skarżący podniósł, iż okresie 20.10.1971 - 31.01.1974 pracowałem w (...) Huta (...) w L.. Z tym, że od 1.02.1972 do 31.01.1974 na stanowisku kierownika zmianowego, cały ten okres wykonując tą samą pracę, mając te same obowiązki i otrzymując takie same wynagrodzenie. W związku z tym wniósł o orzeczenie przez Sąd wysokości zarobków w (...) okresie od 1.02.1972 do 31.12.1972 oraz styczeń 1974 roku na poziomie 4971 zł miesięcznie, ponieważ :

- 1.** Za rok 1973 ma udokumentowane i uznane przez ZUS wynagrodzenie w wysokości 59.661 zł, co daje średnią miesięczną 4971 zł.
- 2.** Podstawowe wynagrodzenie wynosiło 2 800 zł, a pozostałą kwotę stanowiły premie oraz dodatki wynikające z pracy zmianowej.
- 3.** Dowodem na to są też zeznania dwóch świadków na okoliczność moich zarobków. Pracowali oni w tym okresie w Hucie (...) na podobnych stanowiskach, z identycznym wykształceniem, identycznym podstawowym wynagrodzeniem 2800zł i podobnymi dodatkami.
- 4.** Jeżeli przez cały rok 1973, przez wszystkie kolejne miesiące zarobki wynosiły 4971 zł, to stosując metodę aproksymacji liniowej otrzymujemy w następnym miesiącu, którym jest styczeń 1974 również zarobki w kwocie 4971 zł.
- 5.** Nie ma żadnych logicznych przesłanek lub dowodów by twierdzić, że pracując na tym samym stanowisku i wykonując wciąż tą samą pracę, wynagrodzenie tak nagle i gwałtownie w ciągu miesiąca spadło o 2171 zł (44%).
- 6.** Analogicznie dotyczy to wynagrodzenia za grudzień 1972 roku jak również pozostałych miesięcy tegoż roku.

Apelujący podniósł iż wysokość wynagrodzenia podstawowego 3 400 zł miesięcznie jest bezsporna. Równie oczywista jest premia, jako że w PRL-u premie regulaminowe były wypłacane obligatoryjnie, a nie ma żadnych przesłanek na stwierdzenie, iż takowej nie otrzymywałem. Natomiast ZUS wbrew dowodom i stanowi faktycznemu przyjął jego wynagrodzenie w (...) za w/w okres najniższe wynagrodzenie w j.g.u.(czyli 1183 zł miesięcznie).

W celu wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności faktycznych sprawy w szczególności ustalenia wysokości wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia skarżącego, Sąd Apelacyjny przeprowadził uzupełniające postępowanie dowodowe w postaci hipotetycznego jego wyliczenia przy założeniu, iż w 1973 r łączne wynagrodzenie wnioskodawcy wynikające z zapisu w legitymacji ubezpieczeniowej wynosiło 59.661, 10 zł, za 1972 r wynosiło 32000 zł co wynika z zaświadczenia (...), za 1975 i 1976 r wynosiło po 3400 zł miesięcznie bez premii, co wynika ze świadectwa pracy, co daje wskaźnik w wysokości 87%, przy korekcie wysokości zarobków z lat 1982, 1985 i 1998.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zarzuty apelacji zasługują na uwzględnienie w niewielkiej części a w szczególności w zakresie dotyczącym podwyższenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest przede wszystkim ustalenie wysokości emerytury wnioskodawcy a w szczególności ustalenie i uwzględnienie w podstawie wymiaru zarobków za okres od lutego do grudnia 1972r z tytułu zatrudnienia skarżącego w Hucie (...). Ponadto zarobków za okres od 15 września 1975 r do 20 czerwca 1976 r. z

tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w Ł., za który organ rentowy początkowo do podstawy wymiaru przyjął najniższe wynagrodzenie w j.g. u.

Zgodnie z treścią art. 15 ustawy emerytalnej podstawę wymiaru emerytury stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne i rentowe w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Ust. 6 tego przepisu natomiast pozwala wyliczyć podstawę wymiaru w oparciu o przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu ubezpieczenia.

Z tytułu zatrudnienia w pierwszym okresie na potwierdzenie wysokości otrzymywanych przez wnioskodawcę zarobków, zakład pracy wystawił dokument Rp 7, który został sporządzony na podstawie angaży. Zarobki wnioskodawcy w 1972 r według Rp 7 wynosiły 32 000 zł.

Z drugiego okresu zatrudnienia wnioskodawca posiada informację o wysokości zarobków wynikającą ze świadectwa pracy, gdzie wskazano, że otrzymał wynagrodzenie w wysokości 3.400 zł plus premię regulaminową. W 1973 r wnioskodawca posiada wpis w legitymacji ubezpieczeniowej odnośnie wysokości otrzymanych zarobków w kwocie 59,661.10 zł.

Uzupełniające postępowanie dowodowe przeprowadzone przed Sądem II instancji w postaci dopuszczenia dowodu z hipotetycznego wyliczenia wysokości emerytury wnioskodawcy z dotychczasowych 20 lat wybranych z całego okresu zatrudnienia, przy przyjęciu do podstawy wymiaru świadczenia za 1973 r kwoty zarobków z legitymacji ubezpieczeniowej t.j 59, 661.10 zł a za 1972 r kwoty zarobków z (...). 32 000 zł bez premii ze skorygowaniem wysokości dotychczas przyjętych zarobków za lata 1982, 1985 i 1998 dało wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyższy od dotychczas ustalonego przez organ rentowy a mianowicie w wysokości 87 %.

A zatem uznając, iż wyliczenie wysokości emerytury w oparciu o przeprowadzone uzupełniające postępowanie dowodowe jest najbardziej miarodajne do ustalenia wysokości wskaźnika na poziomie 87 % w oparciu o ustalony w sprawie stan faktyczny i ocenę dotychczasowych dowodów, w tym zakresie zmieniono zaskarżony wyrok i poprzedzające go decyzje organu rentowego i orzeczono jak w pkt. 1 wyroku na podstawie art. 386 § 1 kpc.

Sąd I instancji prawidłowo przyjął, iż w oparciu o tak przeprowadzone postępowanie dowodowe, gdzie ciężar dowodu spoczywał na wnioskodawcy w zakresie udowodnienia wysokości zarobków za sporne lata, nie można przyjąć premii według żądania wnioskodawcy w wysokości - 20 % wynagrodzenia zasadniczego, za okres zatrudnienia w latach 1975-1976, gdyż nie zachowały się dokumenty dotyczące premiowania - regulamin a z zeznań świadków wynikają zbyt duże rozbieżności w zakresie wysokości tego składnika.

A zatem obliczenie nawet hipotetyczne wysokości emerytury według drugiego wariantu z premią wymagało by, jak słusznie uznał Sąd Okręgowy przyjęcia zbyt wielu założeń i nie odpowiadało rzeczywistej wysokości tego świadczenia.

A zatem dzieląc argumentację Sądu I instancji w tym zakresie, na obecnym etapie postępowania również pomimo hipotetycznego wyliczenia wysokości emerytury z wariantem premii w wysokości 10 %, składnik ten nie może być wzięty do wyliczenia wysokości emerytury, z powodu braku jego udowodnienia przez wnioskodawcę i w tym zakresie apelacja podlega oddaleniu na podstawie art. 385 kpc. .

Zgodnie z § 20 pkt. 1 obowiązującego w dacie złożenia przez wnioskodawcę wniosku o emeryturę rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz U z 1983 r Nr 10 poz. 49 ze zm), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobków lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury dla pracowników były zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez ZUS albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości zarobków.

Zawarta w tym przepisie reguła postępowania odnośnie ustalania przez organ rentowy wysokości podstawy wymiaru świadczeń, dotyczy samych zarobków jak i wszelkich składników pieniężnych wynagrodzeń w tym również premii.

Jakkolwiek z utrwalonej linii orzecznictwa sądowego w tym orzeczeń Sądu Najwyższego, który przytoczył w swoich pisemnych motywach uzasadnienia orzeczenia Sąd Okręgowy wynika, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych postępowanie dowodowe nie podlega ograniczeniom w zakresie reguł dowodowych i wysokość zarobków może być udowadniania wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, w tym dowodem z zeznań świadków, to jednak każdy składnik wynagrodzenia musi być miarodajnie udowodniony. Przede wszystkim słuszne jest stanowisko Sądu I instancji, iż nie można przyjąć za udowodnioną w drugim okresie zatrudnienia premii wnioskodawcy w wysokości 20 % wynagrodzenia zasadniczego. Wysokość takiej premii nie wynika z żadnego dokumentu osobowego a zeznań świadka J. G. , będącego współpracownikiem wnioskodawcy ze spornych lat wynika, jak słusznie uznał Sąd I instancji , iż premia w tych latach wynosiła od 10 do 15 %,

Natomiast apelacja nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu , w zakresie roszczenia dotyczącego uwzględnienia w podstawie wymiaru świadczenia za rok 1972 , zarobków wnioskodawcy w 1973 r. W 1972 r wnioskodawca był zatrudniony w Hucie (...) i zakład pracy wystawił dokument Rp7, potwierdzający wysokość jego zarobków za ten rok. Słuszne w tym względzie jest stanowisko Sądu I instancji, iż brak jest w sprawie jakichkolwiek dowodów na okoliczność , iż w 1972 r wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie takie samo jak w 1973 r .

Natomiast skarżący w apelacji domaga się przyjęcia wynagrodzenia za ten rok w kwocie 4971 zł miesięcznie w tym również w takiej wysokości za styczeń 1974 r.

Pomijając nawet kwestię, iż na obecnym etapie postępowania nie można rozszerzać granic apelacji w świetle art. 383 kpc a dotyczy to zarówno wysokości podanego w apelacji zarobku jak i wysokości zarobku za styczeń 1974 r , to uznać należy , iż żądanie nie zostało w niniejszej sprawie w żaden sposób udowodnione. Okoliczność że wnioskodawca w 1972 r pracował na takim samym stanowisku jak w 1973r. oraz w styczniu 1974r, jeszcze nie stanowi dowodu na wysokość otrzymywanych przez niego zarobków ani wysokość poszczególnych składników tego wynagrodzenia, w tym premii.

W apelacji wyliczając kwotę 4971 zł miesięcznie , wnioskodawca podzielił kwotę zarobków za 1973 r w wysokości 59,661.10 zł przez sporny okres, co dało mu średnią miesięczną kwotę w spornej wysokości. Natomiast zgodnie ze stanowiskiem skarżącego dowodem potwierdzającym to, że w 1972 r i w styczniu 1974 r otrzymywał zarobki miesięczne w wysokości tej średniej są poza okolicznością wykonywana cały czas takiej samej pracy na tym samym stanowisku , zeznania świadków .

Z zeznań natomiast świadków L. S. i S. G. , pracujących razem z wnioskodawcą w spornym okresie w Hucie (...) nie wynika, aby świadkowie ci potrafili obecnie określić precyzyjnie i jednakowo wysokość zarobków wnioskodawcy z tego okresu w tym w szczególności wysokość otrzymywanej przez niego premii. Świadek L. S. w swoich zeznaniach podał jedynie ogólnie jakie składniki obejmowało wynagrodzenie wnioskodawcy oraz zeznał, iż premia była około 20 %. Świadek S. G. natomiast w swoich zeznaniach potwierdził wysokość zarobków wnioskodawcy wynikającą ze świadectwa pracy i przyjętą do hipotetycznego wyliczenia tj. 32 000 zł oraz podał , że premia była około 20 %.

A zatem słuszne jest stanowisko Sądu I instancji, iż za rok 1972 nie można uwzględnić w wysokości zarobków wnioskodawcy, premii w wysokości 20 % ani w wysokości zarobków za lata 1975-1976 , z uwagi na nie udowodnienie wysokości tego składnika wynagrodzenia. Również na obecnym etapie postępowania składnik ten nadal nie został przez wnioskodawcę udowodniony a w szczególności zasady jego wypłaty, wynikające z regulaminu premiowania i apelacja w tym zakresie jest nieuzasadniona.

Reasumując nie można podzielić stanowiska skarżącego zawartego w apelacji, iż wysokość zarobków za 1972 r w tym premii została udowodniona w niniejszej sprawie w drodze analogii i logicznej oceny odniesienia zarobków z 1973 r oraz zeznaniami świadków i w tym zakresie apelacja również podlega oddaleniu .

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji.